

„Zloděj kostí“ může trápit až 800 tisíc Čechů

Osteoporózu budou nově vyšetřovat praktici a gynekologové

Praha, 20. 3. 2023 – Křehké kosti, které se při pádu snadno zlomí – to s sebou nese osteoporóza, kterou v tuzemsku trpí statisíce lidí. Velká část z nich o tom ani neví, v záchytu nemoci je totiž Česko pozadu, téměř nejhůř v Evropě, za Rumunskem a Bulharskem. Specialistů na osteologii je málo a pacienti se k nim dostávají až v pozdních stádiích nemoci. Vyšetření kostí neboli denzitometrii by proto měli u svých pacientů nově preventivně provádět také praktičtí lékaři a gynekologové. I to bude jedním z témat 17. kongresu primární péče, který začíná 24. března.

„Až 80 % pacientů nedostává léčbu, protože nemáme dostatečnou síť pracovišť, kde by mohli být vyšetřeni. Do roku 2030 bychom měli mít k dispozici dalších několik desítek denzitometrů – přístrojů pro kontrolu stavu kostí. Denzitometrické vyšetření nebude vyhrazeno pouze specializovaným centrům, ale budou jej moci provádět také někteří proškolení praktičtí lékaři, nejen u svých pacientů, ale také u pacientů svých kolegů,“ říká MUDr. Petr Šonka, předseda Sdružení praktických lékařů (SPL).

Podle MUDr. Vladimíra Dvořáka, předsedy České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP, je cílem přiblížit se ve výsledcích záchytu nemoci ostatním evropským zemím. *„V České republice máme vynikající specialisty na osteologii, kteří poskytují specializovanou péči, ale není v jejich silách, aby diagnostikovali a léčili více pacientů s osteoporózou, než je tomu nyní. Věřím, že během několika let se situace výrazně zlepší, nepůjde to ale bez výrazného zapojení lékařů primární péče – praktických lékařů pro dospělé a ambulantních gynekologů,“* vysvětluje MUDr. Dvořák.

Osteoporózou jsou ohroženy především ženy po menopauze, protože se jim tvoří méně pohlavních hormonů, které zpomalují řídnutí kostí. Podobná situace nastává v pozdějším věku i u mužů. Kostí může navíc poškodit chemoterapie, užívání imunosupresiv nebo glukokortikoidů. Ohroženi jsou také pacienti, které trápí chronické zánětlivé onemocnění, například revmatoidní artritida. Praktičtí lékaři proto nyní připravují doporučený postup týkající se včasné diagnostiky a také následné léčby osteoporózy.

„Pacienti v rizikové skupině u svého praktického lékaře nebo gynekologa nejprve vyplní dotazník. Těm s vysokým rizikem provedeme vyšetření kostní denzitometrie, případně je odešleme ke kolegovi, který vyšetření provádí. Podle výsledků se rozhodne, zda bude pacient léčen, nebo pouze sledován a kdy proběhne další kontrolní denzitometrie,“ vysvětluje doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., předseda Společnosti všeobecného lékařství (SVL) ČLS JEP.

Nově budou praktičtí lékaři moci předepisovat bisfosfonáty, což jim umožní pacienty s osteoporózou ve svých ordinacích léčit. *„Vysoce rizikové pacienty a komplikované případy budou léčit specialisté osteologové. Přesun nekomplikovaných pacientů do ordinací primární péče jim uvolní kapacity pro složitější pacienty,“* dodává MUDr. Šonka.

Lékaři umí zastavit úbytek kostní hmoty a pomocí moderních léků tkáň znovu vystavět. Léčba ale trvá mnoho let. Osteoporóza se zpočátku příliš neprojevuje, kvalita a pevnost kostí přitom klesá. Na nemoc se tak typicky přijde až při tzv. osteoporotické zlomenině. *„Do tohoto bodu bychom to ale neměli nechat dojít. Současně s první zlomeninou se násobně zvyšuje riziko dalších. Úmrtnost na následky osteoporotické zlomeniny je vysoká – po zlomenině krčku stehenní kosti umírá na následky*

a komplikace do roka 20 až 30 % nemocných,“ uzavírá prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., dr. h. c., předseda Společnosti pro metabolická onemocnění skeletu ČLS JEP.

Osteoporóze lze podle něj předejít správnou péčí o své kosti, a to již od dětství. Nutný je dostatek pohybu a dostatečný příjem vápníku. Pro zdravé kosti je také důležitá stabilní hodnota vitamínu D, který se nejlépe získává ze slunečního záření.

Kontakt pro média:

Mgr. Dominika Cardová, cardova@mavepr.cz, +420 728 297 868

Mgr. Markéta Pudilová, marketa@mavepr.cz, +420 776 328 470

Mgr. Veronika Ostrá, veronika@mavepr.cz, 776 245 881